

איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא סא.

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצודה

ד א מ" פ"ד תלכות
תלכות הלכה א ב:
ה ב מ" פ"א תלכות
שכירות הלכה ג סמג
לארץ קפא טושי"ע ח"מ
פר שלט סעי' ב:

תורה אור השלם

1 לא תשיך לאדוך נשך
כסף נשך אבל נשך כל
דבר אשר ישך:
דברים כג כ
2 לא תעשק שכיר עני
ואביון מאדוך או מגרך
אשר בארצך בשעריך:
דברים כד יד

[illegible]

קרי ביה בספר לא תתן בנשך
ובספרות. וה"ל צ"ל ע"ל
ודק כ. וסל ד"ה אחד ופרק כל שעה
ופסחים דף א' וסל ד"ה ליחם ופרק
כל הבשר (מלין דף קד: וסל ד"ה או)
לגד אשר בשערך מחננה ואכלה או
מחננה לגדך ודרכי לגד מחננה ומחנן
מחננה ומחנן לגדך ואפילו מחנן
דפליגי היינו משום דכתיב או חלקך
וא"ל צ"ל צ"ל דקדושין (דף נב: וסל)
אלא צ"ל צ"ל למדע כ"י יוסי הגלילי
ממשי שבה תקום והדרת תקום
הדרת פני וק"ל משום אלון מפני
מיושב אוהדרת ולא תקום אפני וק"ל
והוא דלמך התם ורבען אי כתיב
ממשי שבה תקום והדרת תקום
הדרת פני וק"ל דקאמרת היינו משום

אין להם הכרע שאת ארור מחר
אמרת ה"ה אריות וכיון דקאי רבית
ולרע ואל"ת הכניח פרק שני דחומים
כשר ואמר אבוי טעם דר"ש דסבר
היו והספא מלא שנה מנח' ה' דלון
דלון דכתיב קרא אהרונא ולקח מדם
ימיו נמי טעמא דר"ש:
ומרביט זכ לזה: **אמר** רבי נחמיה:
אין (חילין קמח) ונמנע דלון מוהירין
אמר רבנן דמא' איה' ל' אבובש שבר
לא לעיל (דף ע"ב) דהוא קרקע אינה
(מקצועות ויטור) בלא תמולא:

לקי אלא דגול משום דניחא לנשה
 קרא: אחרין דגול הכנעני מותר
 ה: אכל שר שר דטורח כנעני נמי
 מיר וי"ל דדרש מתקמין רעך ללא
 איטריך קרא למעוטי הלא בישראל
 דכתיב עמיתך ודרשין לעיל (דף
 עין: מהם בהנזל בתרא (ב"ק דף

אם אינו ענין צנשך כסף
לא כתב אלאל לא תש
בכסף ואוכל ואי כתב לא
נמי רבית כסף ואוכל באם

אם אינו ענין לנשך כסף שהרי כבר נאמר
 ולא תשך לאחד תנהו ענין לרביית כסף
 "אין לי אלא בלוה במלוה מנין נאמר נשך
 בלוה ונאמר נשך במלוה מה נשך האמור
 בלוה לא חלקת בו בין בכסף בין באוכל
 בין בנשך בין ברבית אין נשך האמור
 במלוה לא תחלוף בו בין בכסף בין באוכל
 בין בנשך בין ברבית מנין לרבות כל דבר
 ת"ל ונשך כל דבר אשר ישך רבינא אמר
 לא נשך באוכל ולא רבית בכסף צריכי קרא
 דאי כתיב את כספך לא תתן לו בנשך
 ואכלך ^(א) במרבית כדקאמרת השתא דכתיב
 את כספך לא תתן לו בנשך ובמרבית לא
 תתן אכלך קרי ביה הכי את כספך לא תתן
 לו בנשך ובמרבית ובנשך ובמרבית לא תתן
 אכלך ^(ב) והא תנא נאמר נאמר קאמר הכי
 קאמר אילו לא נאמר קרא הייתי אומר גזירה
 שוה ^(ג) עכשיו שנאמר קרא ג"ש לא צריך
 אלא גזירה שוה למה לי לנשך כל דבר אשר
 ישך דלא כתב במלוה אמר רבא למה לי
 דכתב רחמנא לאו ברבית לאו בגזל לאו
 בזכונת צריכי דאי כתב רחמנא לאו ברבית
 משום רחידוש הוא דאפילו בלוה אסרה
 רחמנא ואי כתב רחמנא לאו בגזל משום
 דבעל כרחיה אבל אונאה אימא לא ואי
 כתב רחמנא לאו באונאה משום דלא ידע
 דמחיל דא מחיל לא אתיא תיתי חדא
 דמתרתי הי תיתי לא לכתוב רחמנא לאו
 ברבית ותיתי מהנך מה להנך שכן שלא
 מדעת תאמר ברבית דרמעייתא לא לכתוב
 רחמנא לאו באונאה ותיתי מהנך מה להנך
 שכן אין דרך מקח וממכר בכך אלא לא
 לכתוב רחמנא לאו בגזל ותיתי מהנך

דמא פֿרעט מ'ה לרבי'ט שכן הדין איז אונזר
 וואו און רבי'ט חובי'ט וואו רבי'ט לא ראי
 זי'ט וואו רבי'ט חובי'ט שכן גולד אף אף
 לאו בגול למה לי לכבוש שכר שכיר כובש
 תעשוק שכיר עני ואביון לעבור עליו בשני
 לעבור עליו בשני לאוין דבר הלמד מעניינו
 ובעניי'ט

בפרק הוויזואלי לו (יומא דף נב. וס: ד"ה שמה) ה' מרקר:
הנה בינו משום דהנה כיון דקאי ע"י כרחק שגך אכפסן
לזקן על אצל קרן חמש ללמח על קרן חמש לאשליש לנד א'
ויקח קנל א' וזק בשמאל פקול וריש סבר קנל בשמאל
א' וזמנא דלאחריו ולא אולקא דלפניו ולמנא קמח קאי אמת'
משמע דקאי אולקא מ"מ סבר חנא קמח דקאי מ"מ
לחצוצרה דהסח א' אצבע אמציהו וילמד חסון מ"מ מפורס'
הנה בינו משום דהנה כיון דקאי ע"י כרחק שגך אכפסן

הוא לי וי"ל דאין שום אריכות לשון בפסוק אלא שמסמך
וי"ל דגול לאו היתק לעשה הוא דאמרינן פרק שילוח
י מהדדי אלא דעדיפא קאמר דאפילו מדינא לא אמי:
עבדים דלא אמי מרבית ואונאה דאין אונאה לעבדים כד
ש דא אפסר לזוח ממהומה אבל עבדי דנייד אע"ג דהוה

יהיה בגזל גופים ולעבוד עליהם בשמי לאחור וי"ל מחסור של
המירב גזם אינו ענין לקי שפיר וא"ת לקמן המהמקבל
גזל דלא טרה פירוש שמהם נפלו גירוסה או מיתארה או
אם תמסוק את רען הול המזול בול קרע בעושם שרר
הכנעני שר וא"ת והיה כ"ד למימר דגזל הכנעני אסור
הוא ורביה שר כנעני דמכיל לגנבי שפיר ואומאה
דזהו אסרינן גזל הכנעני מואכלת אחל כל העמיס ד
גזל הכנעני אסור דדוקא כינון שם מפורסם כדל שר ק

ימים בכסף מנין. שבויר אף ללא
שן כסף. אם אינו ענין לגופו לחיביו
אמר בראש המקרה לא תשיך ובוטו
ונבויר ענין לרבים שכן והשתא דשמע
וכול אייתרו תרוייהו דאן כסף וגש
וכול לחיבי לא הוה על גאז של
רבים עט שניהו: אין לו שבויר
שני לאוזן דין בכסף אין בכול
מלא ליה: רבינא אמר לא נשך
ואכול ולא רבים בכסף לרביי קרא.
ומיגמר במלוה מן הלוח דבגופו כחיבי
דמפרש ואולי: דקראפמרה. נשך
אחי אכסף ומרביט אפולל: והא
נא נאמר נאמר קאמר. ומגורה
איה נשקא ליה והיזי פליג אמר
אמנא ואמר דמגופיה יליף: הכי קאמר
אזיל לא נאמר קאמר. דדך
נששמע לשניהו אע"פ כן הייתי לומדו
מגורה שוה והשתא גאז שוה לא
נין להי: למע לי גאז דרבים ולא
רובל כר. ילמדו זה מה שצבולן
וסרון ממון שמחשך את חבירו:
ואפילו כלום אכר תחמא. וגור
נלוי שלא יתנו ואכר לחיביו חידוש
שן שחשדה מורה צו ולא שאכר
תחמא את חבירו דדך אחרת דהא
אזכרת ליה לא משום דמחשך הוא:
אלא להנך דלא דמעפיה. אנוה לא
דעבי ביה גול על כרחיה שקל: אפאה לא
רבים דמדעסו. וטול לו: שן אין
איהי מקא ומחמא. תחמא בגאזה
איהי דרך מקא ומחמא ריש גי אדם
ומחמרין לחפז וקוין ביותר משווי:
אלא לכסוב בגול וסויה מחמך. דכי
יבכת מה לרביט שן חידוש תחמא
בגול אנוה חוביה מה לאנוה שן
איה יעד דמחיל תחמא בגול דיעד
אפאה למימר דמייאש ומחיל רביט
וסויה וחזר הדין הלא השוה שכן
ומחמרו ממון דאן אפיה גול:
וכוס שך כסיר. דלא מטא לידיה
ולא מחמך ליה:

צבעניינא

תוכיח מה לאונאה שכן לא
היה כראי זה ולא ראי זה כר
אביא גזל אמרי הכי נמי אלא
שכר שכיר בהדיא כתיב ביה²
לאוין ולוקמה ברבית ואונאה

וַיֹּאמֶר עַל כִּדְמוֹת אֲמֵרֹת הַיָּם וְהָאֵל דִּלְמָה
שׁוֹקֵדִים וְקָס וְלֹא אָמַר דְּקֵי אֲשַׁלְעִי
אֲשׁוּכֵל כְּמוֹ כֵּן נֶגֶד קֵי אֲשׁוּכֵל וְכֵן
דָּרָה. וְלִקְחָה הִתְחַן מִן הַדָּם שֶׁלֹּא
יִקְרָא דִלְמָשׁוּ דִּמְשַׁע יִמְיִן לֹא קֵי
הָאֵם הַכֶּרֶע וְי"ל דְּהִמָּס פְּטִייה דְּקֶרֶב
הַפֶּר וְנִמֵּן עַל קִרְנוֹת הַדְּקֶר

גזירה שהו 54 צריך. * וא"ת קרא
וא"ת והא אין מזהירין מן ה
מן הדין הוה מ"י למימר לעיל דלא
שכיר. וא"ת ולוקמיה בגזל גופיה וכן
נגזל אינו מן המהבא? אלא מ

לעבור קלי בשני צאדיק. ואית' ו
אכל כי מוקמין אכוסה ש
דריש רען ולא כנעני וזריכי דאי כח
אסור והשמה הא מוקמין הכא הא
מגזול ואפקה בלשון גילה למימר דג
נוסיה לא ידענא גזל אלא מרית
(ט.) עס שאקן כחורה (וינמלת) א
קי

[illegible]

הגהות הב"ח

(ב) גם: ואכנך לא תתן
במרבית מדקאמרת:

גליון הש"ס

תוֹם' ד"ה מוֹדָה וכו'
וה"ל קרא לזבח לה עין
מדרים ד' ג ע"א כרין ד"ה
למזכר מדר ווע"ע מל"ה
פ"ד מהל' מלטה ולזה ה"א
ד"ה גרמקין כס"ק):

הגהות הגר"א

(א) תוס' ד"ה אם, וי"ל
למדרש נ"ו, ג"כ ורשב"א
חולק: